

Standardy Ochrony Małoletnich w ZSO nr 7 w Szczecinie

(wersja skrócona dla uczniów klas 4 - 8 i uczniów liceum ogólnokształcącego)

Drodzy Uczniowie,

W naszej szkole obowiązują Standardy Ochrony Małoletnich (SOM). SOM są to regulacje wewnątrzszkolne, których celem jest zapewnienie Wam ochrony przed krzywdzeniem.

W Standardach Ochrony Małoletnich odnajdziecie informacje na temat m.in.:

- zachowań, które w naszej szkole są nieakceptowalne zarówno wśród uczniów jak i na linii nauczyciel-uczeń,
- reakcji szkoły, gdy pojawią się ww. zachowania nieakceptowalne,
- reakcji szkoły, gdy pracownik szkoły dowie się, że któryś z uczniów jest krzywdzony poza szkołą.

Pamiętaj, że wszyscy pracownicy szkoły w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę kiedy Tobie lub innemu dziecku dzieje się krzywda.

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

A. Przemoc fizyczna to między innymi:

- popychanie, szarpanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami.

B. Przemoc psychiczna to między innymi:

- poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, wyzywanie, wyśmiewanie, odtrącanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikty dorosłych, wytykanie z powodu odmienności, cyberprzemoc, przemoc relacyjna.

C. Wykorzystanie seksualne to naruszenie sfery intymnej dziecka, zmuszanie do oglądanie nagich osób, robienie zdjęć lub filmów z udziałem dziecka bez odzieży.

D. Zaniedbywanie to:

- niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka lub nierespektowanie jego podstawowych praw (niedożywienie, ubiór nieadekwatny do pory roku, zaniedbanie higieniczne, pozostawianie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych, nie dbanie o higienę snu i odpoczynku, nie posyłanie dziecka do szkoły, nie zapewnianie dziecku opieki lekarskiej).

Pełen zapis Standardów Ochrony Małoletnich znajduje się na stronie internetowej naszej szkoły.

Poniżej zamieszczamy skrócony zapis Standardów Ochrony Małoletnich a w nim przede wszystkim:

- zachowania akceptowalne i nieakceptowalne w szkole na linii uczeń-uczeń oraz nauczyciel-uczeń,
- zasady bezpiecznego korzystania z nowych mediów i Internatu,
- sposoby postępowania w przypadku doznania aktów krzywdzenia,
- kontakt do instytucji pozaszkolnych, z których można skorzystać, gdy potrzebna jest pomoc, konsultacja w sprawach związanych z przemocą.

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi

W naszej szkole nie ma zgody na jakąkolwiek przemoc! Ani fizyczną, ani psychiczną, ani słowną, ani relacyjną ani cyberprzemoc!

Każdy z nas rozumie, że różnimy się od siebie, ale szanujemy się wzajemnie i akceptujemy. Razem dbamy o atmosferę i relacje w szkole. Pamiętaj, że podstawową granicą naszych wolności jest zawsze pole wolności drugiego człowieka.

Zachowania w relacji pomiędzy małoletnimi

1. W komunikacji z kolegami/koleżankami zachowuj szacunek, nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
2. Słuchaj innych, gdy mówią, nie przerywaj.
3. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób.
4. Pamiętaj, że żarty, które nie bawią drugiej osoby, nie są żartami i taką zabawę słowną natychmiast przerywaj.
5. Stosuj słowo „NIE”, jeśli dana forma interakcji z rówieśnikami Tobie nie odpowiada.
6. Jeśli pojawi się konflikt między Tobą a kolegą/koleżanką, spróbuj go rozwiązać (stosując np. komunikat JA – przykład 5 kroków):

1) Wycisz się, uspokój swoje emocje, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę, a konflikt się tylko rozwinie.

2) Powiedz co według Ciebie jest problemem, co jest przyczyną nieporozumienia i zakomunikuj czego oczekujesz. (Pamiętaj - komunikaty JA)

3) Słuchaj co mówi druga osoba, jakie są jej odczucia, czego ona oczekuje i podsumuj, to co usłyszałeś/usłyszałaś.

4) Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć

5) Wymyślcie rozwiązanie, które będzie satysfakcjonujące dla Was obojga.

Jeśli nie uda się Wam rozwiązać konfliktu, pamiętaj, że zawsze możecie zwrócić się o pomoc do wychowawcy, a w następnej kolejności do pedagoga/psychologa.

7. Szanuj przestrzeń intymną swoich kolegów i koleżanek.

8. Jeśli chcesz pożyczyć jakąś rzecz od kolegi/koleżanki, zawsze zapytaj.
9. Szanuj prawo innych do prywatności, nie przeglądaj rzeczy, telefonu, tabletu, komputera innych osób i ich zawartości.
10. Unikaj wchodzenia w sytuacje, które mogą mieć dla Ciebie i innych negatywne konsekwencje.

Zachowania negatywne w relacjach pomiędzy małoletnimi

1. Nie wolno Ci krzyczeć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy.
2. Nie wolno Ci używać języka nienawiści ani tzw. hejtu.
3. Niewolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki/kolegi ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej.
4. Nie wolno Ci nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez ich jego/jej wyraźnej zgody.
5. Nie wolno Ci wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
6. Nie wolno Ci pożyczać rzeczy innych bez ich zgody.
7. Nie wolno Ci zabierać, ukrywać lub niszczyć rzeczy innych osób.
8. Nie wolno Ci spożywać alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji ani zachęcać do ich spożycia kolegów/koleżanek.
9. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym wychowawcę, pedagoga/psychologa.

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikiem szkoły a małoletnim

Nauczyciel/ka i każdy pracownik szkoły jest zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy ich reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka/ucznia są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

Zachowania pozytywne w relacji pracownik - małoletni

1. W komunikacji z małoletnim należy zachować cierpliwość, szacunek i uważność.
2. Należy udzielać odpowiedzi adekwatnej do wieku dziecka i sytuacji.
3. W komunikacji z małoletnim należy zapewnić ucznia, że zawsze w gdy zgłosi sytuacjach w których czuje się niekomfortowo i niepewnie otrzyma wsparcie.
4. Należy doceniać i szanować wkład małoletnich w podejmowanie działań i traktować je równo (bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd).
5. Należy szanować prawo małoletniego do prywatności, a jeżeli trzeba odstąpić od tej zasady należy to wyjaśnić.
6. Pracownik powinien być przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich.
7. Należy zachować szczególną ostrożność wobec małoletnich, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania.

Zachowania negatywne w relacji pracownik – małoletni

1. Nie wolno zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego.
2. Nie wolno krzyczyć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub innych małoletnich.
3. Nie wolno bić, szturchać, popychać, kopać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną małoletniego.
4. Nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych (seksualne żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj, ale z wyczuciem aby zachować godność osób zainteresowanych.
5. Nie wolno utrwałać wizerunek małoletniego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie). Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych. Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie zgodnie z art. 81 prawa autorskiego.
6. Niewolno zapraszać małoletnich do swojego prywatnego domu/mieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrekcję, a rodzice i małoletni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
7. Nie wolno proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w ich obecności.
8. Jeżeli pracownik szkoły utrzymuje relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małoletniego (jeśli małoletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) powinien zachować poufność wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.
9. Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletnich, ani ich rodziców. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
10. Nie należy podejmować innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem
  - a) Istnieją sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia WIEK DZIECKA, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.
  - b) Nauczyciel powinien kierować się zawsze swoim profesjonalnym osadem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie).
  - c) Zatem można w zależności o wieku, sytuacji, innych czynników wykonywać czynności pielęgnacyjne, higieniczne, pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety, powstrzymanie dziecka od zrobienia sobie lub innym krzywdy.
  - d) Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakakolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

11. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

12. Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

13. Nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.

14. Podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

15. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postąp zgodnie z procedurą interwencji opisaną w Standardach.

Zasady bezpiecznego korzystania z nowych mediów i Internetu

- Cyberprzestrzeń to nowa przestrzeń społeczna w której funkcjonujecie. Pamiętajcie, że w Internecie obowiązują zasady, a anonimowość jest tylko pozorna.
- Publikując w Internecie swoje zdjęcia i filmy zostawiasz swój cyfrowy ślad w cyberprzestrzeni (zadbaj o jego treść i jakość, aby to co publikujesz nie przysporzyło Ci w przyszłości problemów).
- Chronź siebie i swoje dane online – nie podawaj innym loginów i haseł, korzystaj z oprogramowania antywirusowego, unikaj klikania w nieznane linki i załączniki w wiadomościach e-mail, zadbaj o ustawienia bezpieczeństwa na portalach społecznościowych, na których jesteś, stosuj trudne do odgadnięcia hasła.
- Nie zapominaj, że w Internecie nie ma nic za darmo. Za to, co pobieramy płacimy w różny sposób: czasem pieniędzmi, a czasem własnymi danymi, zgodą na oglądanie reklam lub też nieświadomym pobraniem szkodliwego oprogramowania, które może przejąć kontrolę nad naszym urządzeniem. Zanim klikniesz – pomyśl dwa razy.
- Pamiętaj, że Internet nie zapomina. Z rozważą zamieszczaj zdjęcia (własne i innych) na portalach społecznościowych, bądź też rozważna/y, gdy w inny sposób udostępniasz je znajomym. Zanim wyślesz komuś zdjęcie, na którym nie jesteś całkowicie ubrany/a lub, które w inny sposób może cię kompromitować, zastanów się, czy jesteś na 100% pewny/a, że nie utracisz nad nim kontroli.
- Gdy udostępniasz cudze zdjęcia lub filmy – zawsze pytaj o zgodę!
- Poznając nowych znajomych online, bądź nieufny/a. Pamiętaj, że osoba po drugiej stronie nie musi być tym, za kogo się podaje. Nawet jeśli widzisz ją na wideo czacie – nie wiesz, czy wszystko, co ci mówi jest prawdą.
- Nigdy nie wyśmiewaj, nie poniżaj, nie zastraszaj nikogo online! A jeśli dzieje się tak w gronie twoich znajomych – **masz obowiązek powiedzieć** o tym dorosłemu, któremu ufasz!
- Jeśli w sieci spotka Cię jakaś przykrość lub ktoś będzie na tobie wymuszał zachowania, na które nie masz ochoty, domagał się pieniędzy itp. musisz poprosić o pomoc kogoś dorosłego – rodziców, pedagoga, psychologa w szkole. Możesz też zadzwonić na

anonimowy **Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży pod numer: 116 111**. Tam na pewno znajdziesz pomoc.

- Jeśli trafisz w Internecie na treści, które uznasz za podejrzane – informuj o tym natychmiast zaufanego dorosłego. Unikaj stron z treściami, budzącymi u Ciebie silne emocje. Pamiętaj, że zawsze możesz poinformować administratora strony, że takie treści znajdują się na tej stronie. Możesz to zrobić wykorzystując dane kontaktowe, a w wielu serwisach znajduje się przycisk zgłoszenia nadużycia, nieadekwatnych treści, treści przemoczonych.
- Nie ściągasz prac domowych z Internetu i nie kopiujesz bezmyślnie informacji narzędzi AI. To jest plagiat, czyli przestępstwo, a do tego zachowanie nieuczciwe. Podobnie – nie ściągasz filmów i innych materiałów, muzyki, zdjęć – jeśli nie jesteś ich autorem itp. z nielegalnych źródeł. To jest ścigane prawem przestępstwo.
- Wykorzystując w swoich wypracowaniach, prezentacjach, referatach i innych zadaniach domowych materiały znalezione w Internecie, zawsze podaj imię i nazwisko cytowanego autora oraz link do miejsca, z którego te materiały pobrałeś. Tak jest uczciwie.
- Zadbaj o swój mózg. Staraj się mieć dużo innych aktywności, poza obecnością w cyberprzestrzeni. uprawiaj sport, czytaj książki, spotykaj się w wolnym czasie z przyjaciółmi, opiekuj się zwierzętami. Unikniesz w ten sposób zagrożenia uzależnieniem od telefonu i Internetu.

Sposoby postępowania w przypadku doznania krzywdzenia

W przypadku gdy:

- doświadczyłeś/aś krzywdzenia ze strony innego ucznia/innych uczniów lub byłeś/aś świadkiem zachowania przemoczonego, poinformuj o tym: wychowawcę lub nauczyciela lub psychologa lub pedagoga lub dyrektora (osobę, do której masz zaufanie). Twoje zgłoszenie nigdy nie zostanie zlekceważone, nie będziemy Cię oceniać. Zareagujemy niezwłocznie. Podejmiemy działania, aby:

- zapewnić Ci bezpieczeństwo i innym osobom doświadczającym przemocy
- wyjaśnić sytuację
- ustalić dalszą ścieżkę postępowania
- wyciągnąć konsekwencje wobec osoby/osób stosującej/cych przemoc zgodnie ze Statutem szkoły i przepisami prawa
- zapewnić, by szkoła była miejscem wolnym od przemocy i agresji

- doświadczyłeś/aś krzywdzenia ze strony dorosłego, również rodzica, opiekuna lub byłeś świadkiem przemocy, poinformuj o tym: wychowawcę lub nauczyciela lub psychologa lub pedagoga lub dyrektora (inną osobę niż ta, która stosowała przemoc). Pamiętaj – nie jesteś sam. Osoba, do której trafi zgłoszenie podejmie działania przewidziane w regulacjach szkolnych – Standardach Ochrony Małoletnich, które zapewnią Ci i innym bezpieczeństwo oraz zapobiegną dalszym niedozwolonym zachowaniom przewidziane przepisami prawa.

Pamiętaj, że w przypadku, gdy nie jesteś pewna/y czy dane zachowanie jest przemocą czy jest zachowaniem niedozwolonym zawsze możesz podejść do pedagoga/psychologa, od którego uzyskasz pomoc, wyjaśnienie oraz ustalicie dalsze działania, aby pomóc Ci w tej sytuacji.

Ważne jest, abyś zwrócił/zwróciła się do kogoś o pomoc, gdyż wtedy szybciej problem, który się pojawia, można rozwiązać!

Możesz także skorzystać z pomocy pozaszkolnej.

- 116 111 – dostępny 24h/7 dni – Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży
- 800 120 002 – dostępny 24h/7 dni – Ogólnopolskie Pogotowie Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
- 22 668 70 00 – poradnia telefoniczna dla wszystkich osób pokrzywdzonych przestępstwem 7 dni w tygodniu w godz. 12:00 – 18:00
- 112 - umożliwia w sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, mienia, środowiska, bezpieczeństwa i porządku publicznego przekazanie zgłoszenia alarmowego
- niebieskalinia@niebieskalinia.info